

L'agricultura del carboni. Iniciativa per augmentar els estocs de carboni orgànic dels sòls

febr. 28, 2024 |

L'agricultura del carboni fa referència a totes aquelles pràctiques agrícoles destinades a augmentar els estocs de carboni al sòl i a mitigar les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle que poden produir les explotacions agrícoles.

Tota forma de vida a la Terra està composta de carboni (C). Així doncs, tots els éssers vius tenen C, però trobem aquest element a l'atmosfera, en forma de gasos com el CO₂, als oceans, en forma de plàncton o altres formes de vida, però també als sòls. Malgrat que el C no és un problema en sí mateix, es tracta d'una qüestió de balanços, de tal manera que s'ha trencat l'equilibri amb l'extracció de C fòssil i la seua emissió a l'atmosfera. Per restablir l'equilibri, caldrà treballar per reduir les emissions i emmagatzemar, és a dir, segrestar, el màxim C possible, per exemple als sòls agrícoles.

En aquest sentit, hi ha diverses opcions que ajudarien a complir aquests objectius:

- Promoure l'ús de materials orgànics amb una doble funció: per una banda incrementar els nivells emmagatzemats al sòl atès que estan compostats de C orgànic; i per l'altra, la reducció en l'ús d'adobs minerals en reduiria la seva síntesis, amb un elevat cost energètic a base de la crema de combustibles fòssils.
- Afavorir certes pràctiques agrícoles: reduir el laboreig, incorporar restes de cultius, fer rotacions, evitar el sòl nu amb cobertes vives o inerts, implementar segons cultius o amb conreus coberta, entre altres.

Cal tenir en compte que disposar de sòls agrícoles amb un elevat contingut de matèria orgànica (és a dir C orgànic) té avantatges agronòmics que ajuden a millorar la seua fertilitat.

Per tot això, la mesura del C orgànic dels sòls agrícoles és una eina clau per saber on estem i cap a on volem anar.

Tot i que la gestió del sòl és generalment realitzada a nivell de finca de manera puntual, els seus efectes col·laterals van més enllà i s'estenen a àmplies zones degut a l'estret lligam

existent entre sòl, aigua, aire i biota. Així doncs, les bones pràctiques agràries lligades al maneig del sòl han d'anar encaminades a reduir fenòmens com l'erosió, l'escolament i la lixiviació, afavorir la vida de flora, fauna i microorganismes i mantenir o augmentar el reservori de carboni, sempre mantenint la seva fertilitat i productivitat. En aquest sentit, l'agricultura del carboni té una doble vessant: millorar la salut dels sòls i capturar carboni orgànic al sòl contribuint així en la mitigació del canvi climàtic.

Reflexions finals

- El carboni orgànic és un paràmetre important per la **salut i la fertilitat del sòl**, incloent-hi la producció d'aliments, fent que la seva preservació i millora siguin essencials per a un desenvolupament sostenible.
 - És important conèixer els estocs de carboni orgànic al sòl per a tenir una **línia base de referència** a partir de la qual poder mesurar i quantificar el seu augment o disminució.
 - Cal ser conscients que **no existeix una única forma** de gestió aplicable a tots els tipus de sòls, ni en tots els tipus de maneig, ni per a totes les condicions climàtiques i, per tant, les pràctiques agrícoles s'han d'adaptar a aquestes circumstàncies.
 - Conèixer els estocs de carboni orgànic als sòls agrícoles, avaluar la importància de les variables que els expliquen i entendre'n la distribució pel territori, és crucial per a predir possibles situacions futures i **dissenyar estratègies apropiades de mitigació i adaptació dels efectes adversos del canvi climàtic als nostres sòls**, i en conseqüència, a les nostres explotacions.
-

AUTORS

JUANJO RAMON QUIXAL
Servei de Sòls i Gestió Mediambiental de la
Producció Agrària del DARP

NÚRIA CANUT
Servei de Sòls i Gestió Mediambiental de la
Producció Agrària del DARP